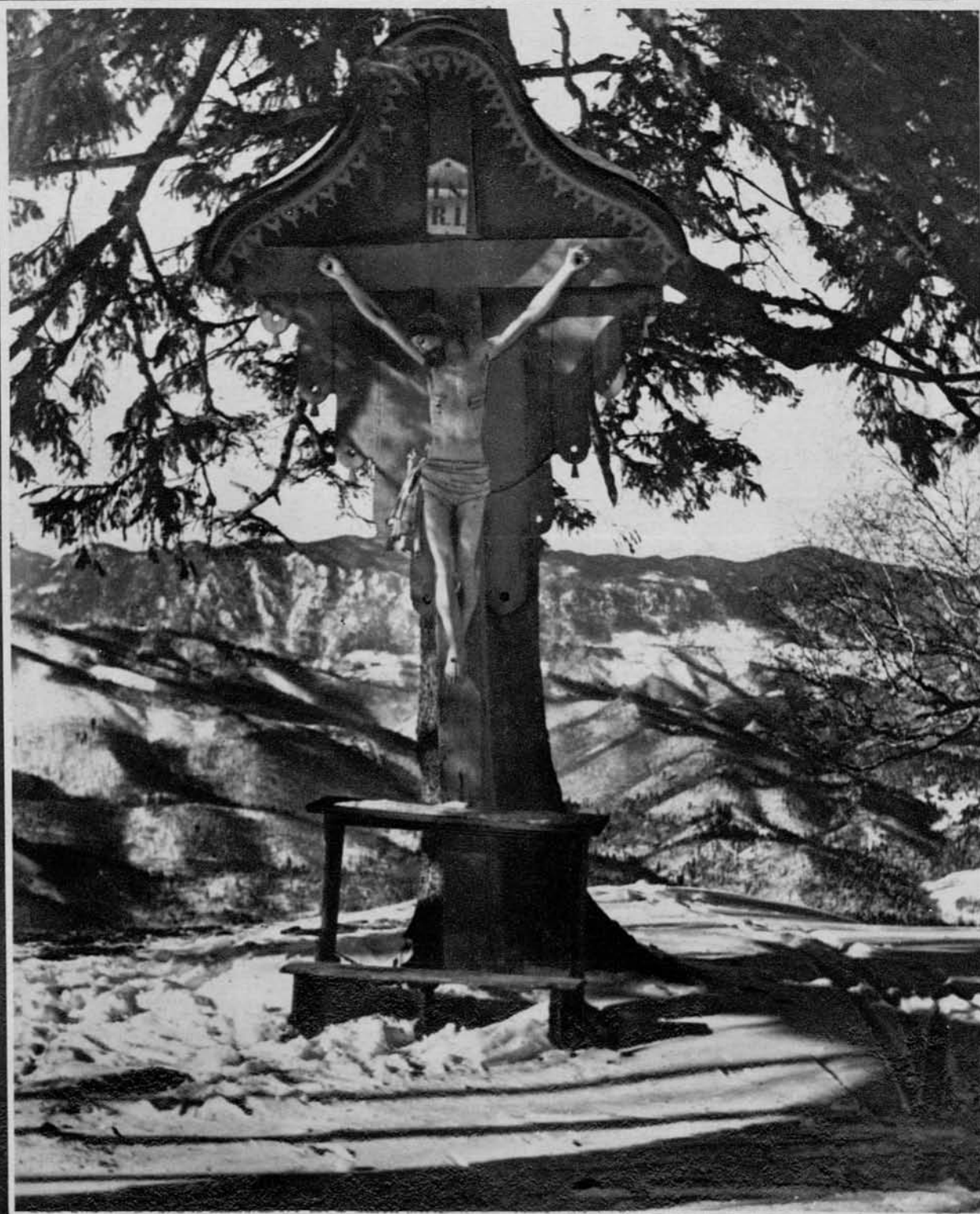

L U S T R I R A N I

SLOVENE

TEDENSKA · PRILOGA · SLOVENCA

SKERLEP: O POSTU NA SV. JOŠTU

13. MAR. 1932

ŠTEVILKA 11

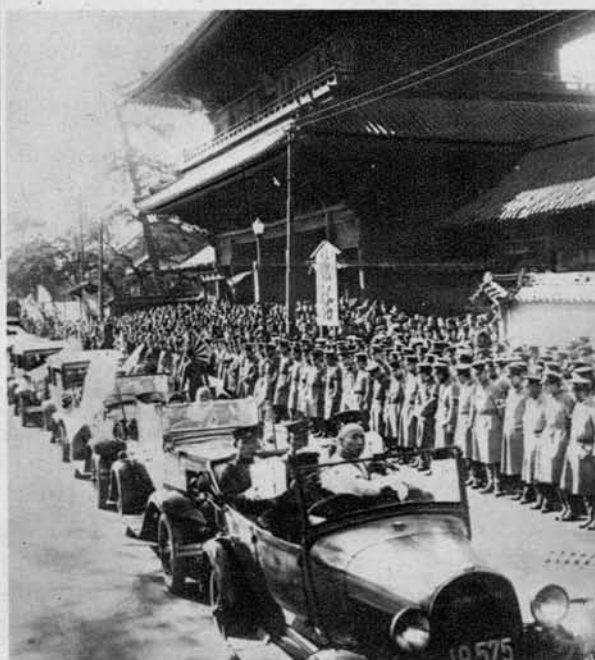
Na levi: Romunska delegacija s preds. romunskega parlamenta, Pompejem (X) na čelu, ki je izročila dne 20. p. m. našemu kralju najvišje romunsko odlikovanje »Pour le mérite«.

Spodaj: Josip Marn, odlični slovenski slojstveni zgodovinar, čigar 100 letnico rojstva praznujemo danes. Bil je prof. slovenščine na ljubljanski gimnaziji in v svojem »Jezičniku« je nagradil slojstveno-zgodovinskega gradiva.

Spodaj na desni: Dr. Jos. Tominšek, znani naš znanstvenik, publicist in šolnik ter gimnazijski ravnatelj v Mariboru, ki je slavil te dni 60 letnico svojega rojstva.

Na desni: Nove sloven. opere. Komunist Slavko Osterc je uglasbil tri nove enodejanske opere, katerih premijera se je vršila dne 27. p. m. in sicer: Medeo, Maska rdeče smrti in Dandina v vicali. Godba in režija sta bili najmodernejši, toda občinstvo jih očitno ni sprejelo s posebnim navdušenjem. Slika nam kaže prizor iz pantomime »Maska rdeče smrti«.

Kitajsko-japonska vojna

Boji za Sanghaj so vse srditejši in na obeh straneh so velike izgube. Čeprav kitajske vojske glede opreme in organizacije ni mogoče niti primerjati z japonsko, imajo Japonci pri svojem roparskem navalu vendarle krvave izgube.

Zgornja slika nam kaže avtokolono, ki pelje žare z ostanki padlih japonskih vojakov v neki budistični tempelj pri Tokiu. Slika na levi nam pa nudi pogled v okop japonskih mornarjev pred Sanghajem z oklopnimi avtomobili.

Na levi: Zmaga irskih radikalov. Dne 18. p. m. so se vršile volitve na Irskem. Močno relativno večino je izbojevala stranka De Valere (glej sliko na levi), ki zahteva popolno odcepitev Irske od Anglije.

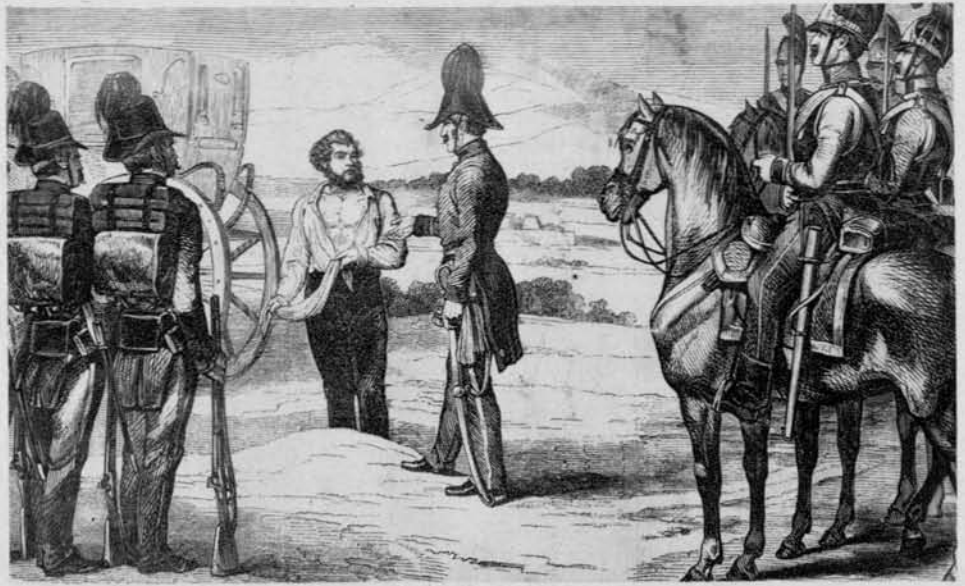
Na desni: Danes se vrše preds. volitve v Nemčiji. Glavni kandidati so maršal Hindenburg, za katerega gredo skupno v boj vse demokratične stranke, dalje Hitler, voditelj nemških fašistov (sliki obeh kandidatov gl. na desni) in komunist Thälmann. Ves svet upa, da zmaga Hindenburg, ker bi le njegova zmaga preprečila v Nemčiji krvave notranje pretrse.

Leto 1848.

(II. del)

Revolucijskarni dogodki po vsej Evropi so seveda močno odjeknili tudi v Sloveniji. Je žal, da na ta preobrat – kakor navadno tudi pozneje – na slične usodne momente – nismo bili prav nič pripravljeni. Bleiweis je sicer skušal v Novicah: pojasnjevati osnovne politične pojme, toda mesecanstvo je bilo po ogromni večini orijentirano vladno in nemško, ljudstvo pa popolnoma nezavedno in ga ni zanimalo drugo kot le to, da pride do zemlje in izpod kraškiinskega jarma. Položaj je tedaj rešila naša akademična mladina, ki si je osnovala na Dunaju društvo "Slovenija" in to društvo je tudi ustvarilo slovenski narodni politični program, ki je bil potem desetletja osnovno izhodišče za vsa naša politična prizadevanja. Zahteval je 1. zedinjeno in avtonomno Sloveujo, 2. enakopravnost slovensčine v vsem javnem življenju, 3. neodvisnost od Frankfurtu. Žal nismo s temi zahtevami krepko nastopili tudi v parlamentu, kajti med 16 poslance, ki smo jih imeli Slovenci na Dunaju, je bil velik del docela nesposobnih in 2, ki niso imeli pojma, za kaj pravijo. Če gre in so zato navadno glasovali v skladu z Nemci. Samo par slovenskih poslancev je deloma zastopalo program Sloveujo a seveda brez uspeha.

Smrt R. Bluma: Blum je bil voditelj zmerne leve v frankfurtskem držav. zboru. Jeseni l. 1848. je bil poslan s posebno adresno k dunajskim revolucionarjem in se je dne 26. X. boril tam na barikadah, nato ujet in dne 9. XI. ustreljen v Brigittenau-u pri Dunaju.

Na levi: Pogled na dunajsko gledališče Odeon potem ko so ga zavzeli Jelačićevi Hrvati.

Spodaj: Slovenska narodnostna meja l. 1848. po Bernhardijevem »Zemljevidu nemških jezikovnih meja« v »Leipziger illustrierte Zeitung« iz l. 1848.

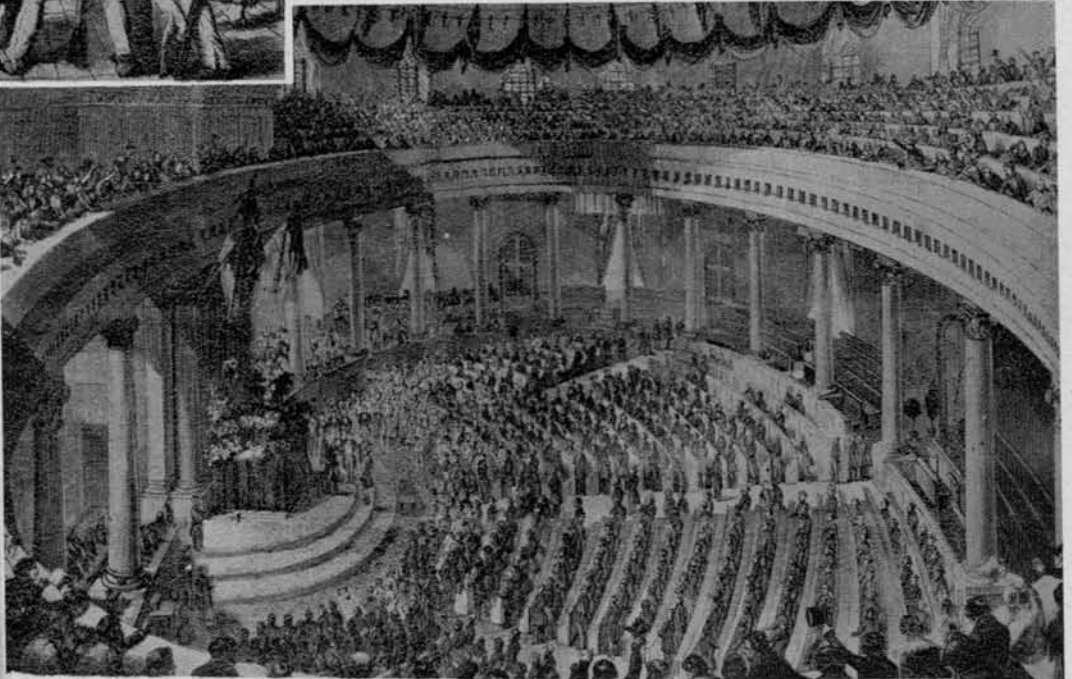

Na levi: Uporni Dunajčani obesajo dne 6. okt. l. 1848. vojnega ministra, generala Baillet-Latourja na cesno svetiljko. Latour je bil eden izmed stebrov Metternichovega policijskega absolutizma.

Spodaj: Pogled v frankfurtski državni zbor ob priliki uvedbe drž. upravitelja, nedvojbova Ivana. Za Slovence je bilo določenih v frankf. državnem zboru 20 mandatov, a se večina okrajov volitev ni hotela udeležiti na pobudo dunajskega akad. društva Slovenijci.

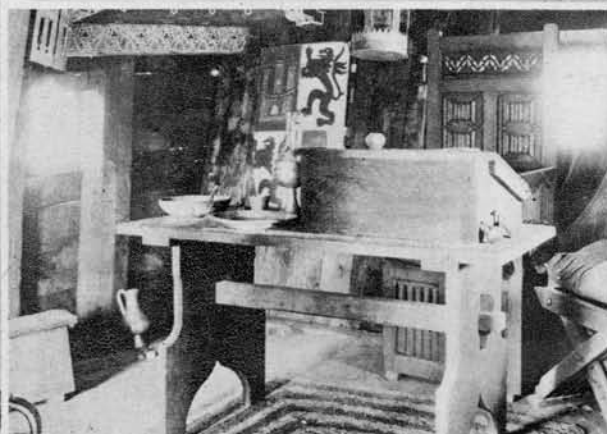
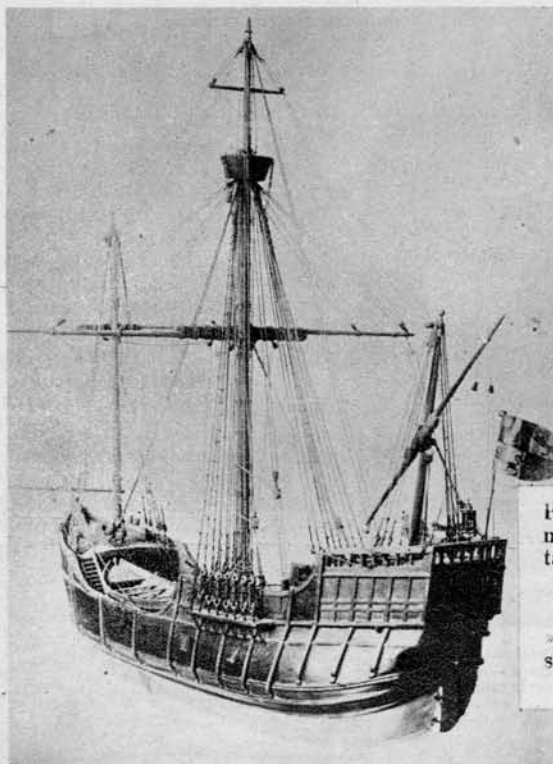
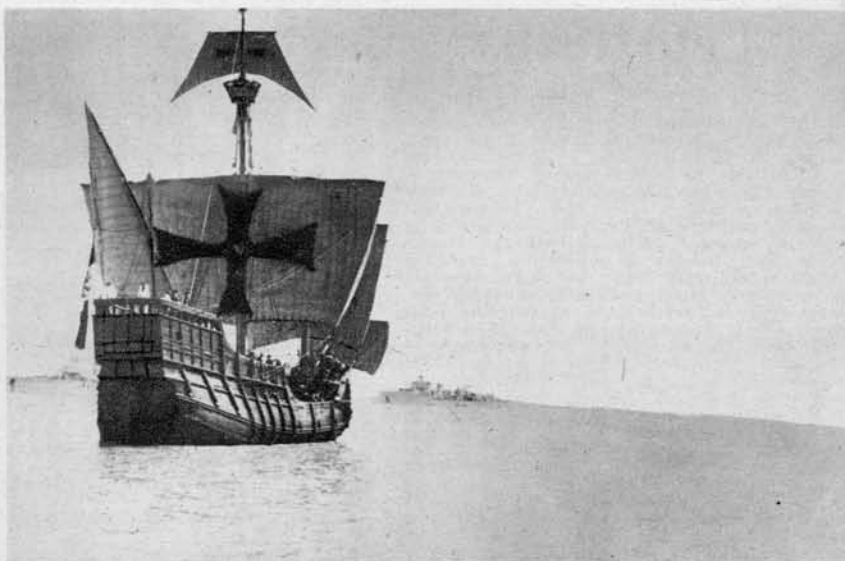

Spodaj: Ant. Schmerling (1805-1893), ki se je udeležil marčevske revolucije, bil nato poslanec v frankl. drž. zboru, v Schwarzenbergovem kabinetu pa že notranji minister. L. 1860 je potem sestavil sam popolnoma centralistični kabineti, ki je rodil februarski patent (1861), a je moral zaradi krepkega odpora federalistov že l. 1863, demisijsirati, z njim vred je bil pa pokopani tudi patent.

S Kolumbom v Ameriko

Krištof Kolumb (1456-1506) se je dolgo let ukvarjal z mislijo, da bi prisel v Indijo, ploveč proti zapadu. Šele l. 1492. je po mnogih težavah pridobil za to idejo špansko kraljico Izabelo, ki mu je dala na razpolago 3 stare jadrnice: »Santa Maria«, »Pinta« in »Nina«. Z njimi je v petek, dne 3. avgusta 1492. odplul iz luke Palos. Po hudih težavah in naporih, ko so se mornarji že ponovno uprli, so dne 12. oktobra t. l. končno le zagledali suho zemljo in jo naslednjega jutra tudi dosegli. Kraj, kjer je Kolumb prvič stopil na suho, je nazval San Salvador. Vrnil se je na Španjo meseca marca l. 1493. — To Kolumbovo vožnjo hoče sedaj natančno obnoviti španski kapitan Don Julio Gillen, ki je zgradil jadrnico, po velikosti, obliki in vsej opremljenosti popolnoma natančno kopijo Kolumbove »Sante Marije« in s katero bo v kratkem odplul v Ameriko. Edina razlika je ta, da je štela Kolumbova posadka 52 mož. Gillenova pa le 25.

Kolumbova jadrnica »Santa Maria«, s katero se je veliki mož podal 3. VIII. l. 1492. čez Atlantski ocean proti Indiji ter pri tem dne 12. X. l. 1492. odkril nov del sveta — Ameriko.

Spodaj:
Spalnica moštva na »Santi Mariji«.

Pogled v kapitanovo kabino na »Santi Mariji«, ki je natančna kopija notranjštine Kolumbove kabine.

Na levi:
»Santa Marija«, natančni posnetek nekdanje istoimenske Kolumbove jadrnice.

Klobuki za spomlad 1932

Zavijamo se še v kožuhe, a moda že ponuja spomladne klobuke in slamnike. Material je topot klobučevine, kombinirana s slamo in pa slama sama. Vpliv žinskega klobuka je v obliki jasno viden, vendar je poskrbljeno za izbiro, ker je poleg malih klobukov in čepic moderen, zopet tudi »canotier« in druge oblike. Klobuk je treba izbirati z vsem umevanjem in okusom, ker posebno sedanje male oblike nikakor niso za vsak obraz.

Naše slike podajajo nekaj vzorcev spomladnih klobukov:

1. Temnorjav klobuček oblike »bergers« v rumenkasti otenjavi.
2. Majhen, rdeč pedalbér s cvetico iz klobučevine in pikčastim velom.
3. Bérer iz modre slame z belkastimi astrami.
4. Klobuček modre barve z usnjeno garnituro zadaj.
5. Črn »luciole« bérer s rdeče otenjenimi cveticami.

